KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian z „Małej Apokalipsy”

Grupa A

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **D**

4. (1 pkt) **D**

5. (3 pkt) **1. F; 2. F; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Hubert i Rysio mówią, że ktoś musi to zrobić, a po przeanalizowaniu wszystkich kandydatur wybór padł na niego. Hubert dodaje, że wszystkim potrzebna jest śmierć podniosła, majestatyczna i święta – a narrator może im taką ofiarować, Rysio zaś dorzuca, że byłaby to ofiara za grzechy jego i ich.
Punktacja: 1 pkt – wskazanie, że koledzy przeanalizowali kandydatury i wybór padł na narratora („ktoś musi to zrobić”). 1 pkt – wskazanie, że potrzebna jest śmierć podniosła, majestatyczna, święta, którą narrator może im ofiarować (ewentualnie: jako ofiara za grzechy własne i ich). Maks. 2 pkt.

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Groteska polega na zestawieniu grozy i śmieszności: Pałac to „pomnik pychy” i „statua niewolności”, czyli symbol przemocy i zniewolenia, a jednocześnie „kamienny tort” i barak postawiony na sztorc – coś tandetnego i absurdalnego. Z opisu wyłania się obraz państwa zniewolonego i rozkładającego się, w którym symbole władzy budzą już nie tylko strach, ale i politowanie – to antyutopijna wizja kraju, w którym nic nie działa.
Punktacja: 1 pkt – wyjaśnienie groteski: połączenie grozy (pomnik pychy, niewola, strach) z komizmem i trywialnością (tort, barak postawiony na sztorc). 1 pkt – wskazanie obrazu państwa: rzeczywistość zniewolona, rozkładająca się, symbole władzy zdegradowane – świat jako koszmarna wizja (antyutopia) zniewolonego kraju. 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Samospalenie mogłoby być protestem przeciw niewoli społecznej, czyli przeciw rodzimemu reżimowi PRL, który odbiera ludziom wolność, okłamuje ich i uzależnia od siebie. Mogłoby też być protestem przeciw niewoli narodowej – przeciw podporządkowaniu Polski Związkowi Radzieckiemu, które w powieści posuwa się aż do ogłoszenia, że Polska kandyduje do ZSRR.
Punktacja: 1 pkt – wyjaśnienie, że niewola społeczna to zniewolenie obywateli przez rodzimy, marionetkowy reżim komunistyczny (protest przeciw władzy PRL). 1 pkt – wyjaśnienie, że niewola narodowa to zależność Polski od ZSRR/Rosji (protest przeciw sowieckiej dominacji, sowietyzacji). Za samo przepisanie cytatu – 0 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Narrator nie wierzy, że jego śmierć od razu coś zmieni, ale widzi w niej ogniwo dłuższego łańcucha. Wolność może przyjść dopiero po kolejnych ofiarach – poetów, robotników czy studentów – lecz przyjdzie nagle, jak niespodziewany początek lata. Jego ofiara ma więc sens jako wkład we wspólną drogę do wyzwolenia i jest wyrazem nadziei mimo beznadziei świata przedstawionego.
Punktacja: 1 pkt – wskazanie, że ofiara ma sens jako jedno z ogniw przyszłego wyzwolenia (wolność przyjdzie, choć niekoniecznie bezpośrednio po jego śmierci). 1 pkt – zauważenie, że ofiara ma charakter wspólnotowy/powtarzalny (kolejni poeci, robotnicy, studenci) lub że wolność ma przyjść nagle, niespodziewanie – nadzieja mimo pesymizmu. 2 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **B**

4. (1 pkt) **D**

5. (3 pkt) **1. F; 2. P; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Tadzio jest z jednej strony oddanym wielbicielem narratora: zapewnia, że uwielbia jego prozę, chodzi za nim przez całe miasto i niesie niebieski kanister, a w finale klęka w śniegu. Z drugiej strony jest dwulicowy i sprzedajny – narrator mówi mu, że ma tyle lat co PRL i tyle samo perfidii; Tadzio przyznaje też, że jest pyszny i chce zdobyć sławę, obiecując, że pomści narratora, gdy dostanie Nobla.
Punktacja: 1 pkt – cecha pozytywna lub pozornie pozytywna z uzasadnieniem (np. oddanie, uwielbienie dla prozy narratora: idzie z nim, nosi kanister, cytuje jego teksty, klęka w finale). 1 pkt – cecha negatywna z uzasadnieniem (np. sprzedajność, dwulicowość – narrator nazywa go sprzedajnym, mówi mu, że ma tyle lat co PRL i tyle samo perfidii; albo pycha – sam przyznaje, że jest pyszny i zamierza zdobyć sławę). Maks. 2 pkt.

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Tytuł łączy dwa wymiary końca świata. Po pierwsze to apokalipsa osobista: narrator przeżywa swój ostatni dzień, bo zgodził się wieczorem spalić się w proteście – kończy się jego prywatny świat. Po drugie apokalipsa dotyczy rzeczywistości wokół: kraj i miasto rozpadają się, wszystko jest zdegradowane i zniewolone. Przymiotnik „mała" ironicznie pomniejsza biblijną katastrofę – koniec świata nie przychodzi z hukiem, lecz jako powolny, szary rozkład.
Punktacja: 1 pkt – wskazanie wymiaru osobistego: apokalipsa to ostatni dzień życia narratora, który ma dokonać samospalenia (prywatny koniec świata jednostki). 1 pkt – wskazanie wymiaru zbiorowego/ironicznego: rozpad i degradacja otaczającego świata (zniewolony kraj, rozkład miasta i cywilizacji), a przymiotnik „mała" ironicznie zestawia wielką biblijną katastrofę z codzienną, szarą rzeczywistością. 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Odświętne flagi z okazji zjazdu partii zasłaniają odpadający tynk i zniszczone rynny. Kontrast pokazuje, że PRL żyje na pokaz: propaganda tworzy wesołą fasadę, a pod nią miasto i cały kraj niszczeją, bo nikt o nie nie dba.
Punktacja: 1 pkt – wskazanie, że flagi i dekoracje to propagandowa fasada (pozór, kłamstwo władzy). 1 pkt – wskazanie, że pod nią kryje się rozkład i dewastacja miasta/kraju (bieda, ruina, zaniedbanie).

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Zakończenie wyraża przekonanie, że ofiara nie pójdzie na marne: jeśli nie po narratorze, to po którymś z następnych poetów, robotników czy studentów przyjdzie raptowna wolność, jak niespodziewany początek lata. Nadzieżda, do której narrator zwraca się „Nadziejo", zostaje wśród żywych – narrator mówi jej, że ktoś musi zostać – więc jej postać symbolizuje nadzieję, która przetrwa jego śmierć.
Punktacja: 1 pkt – wyjaśnienie, że finał wyraża nadzieję na przyszłą wolność: jeśli nie po ofierze narratora, to po kolejnych poetach, robotnikach czy studentach przyjdzie raptowna wolność. 1 pkt – rola Nadzieżdy: narrator nazywa ją Nadzieją, każe jej zostać wśród żywych (ktoś musi zostać), ona trwa przy nim do końca – jej imię symbolizuje nadzieję, która przetrwa. Maks. 2 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 15 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	14–15 pkt
dobry (4)	12–13 pkt
dostateczny (3)	8–11 pkt
dopuszczający (2)	5–7 pkt
niedostateczny (1)	0–4 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/mala-apokalipsa**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.